

فوتبال ایران هنوز زنده است!

احسان محمدی
رئیس سابق
کمیته مسئولیت
اجتماعی
فدراسیون فوتبال

اینکه شهراورد تهران میان استقلال و پرسپولیس را فقط تا سرحد یک بازی فوتبال تقلیل دهیم، بی انصافی است. شهراورد یک جور آیین جمعی است، مناسک شهری، روانی، خانوادگی و حتی اداری!

خیلی از کسانی که تمام سال می گویند «فقط لیگ های اروپایی ارزش دیدن دارند»

درست همان‌ها هستند که در این ۹۰ دقیقه، با قیافه‌ای کاملاً علمی و روشنفکرانه، کنترل تلویزیون را یواشکی شکار می‌کنند. به همسرشان می‌گویند «فقط چند دقیقه رو می‌بینم!» اما پنج دقیقه، بیست دقیقه می‌شود، بعد نیمه می‌شود، بعد هم زیرلب غرمی‌زنند: «این شبکه سه چرا تبلیغ زیاد داره؟» شهراورد یک چیز عجیب است، کسانی دنبالش می‌کنند که حتی اسم پنج بازیکن دو تیم را هم نمی‌دانند، اما همان‌ها سر صحنه گل خوردن طوری فریاد می‌زنند که انگار روی نیمکت مربیگری نشسته‌اند و «اوسمار» و «ساپینتو» مشاور فنی شان هستند. مادرها کنار بچه‌هایشان حرص می‌خورند، پدرها نقش تحلیلگر رسمی صداوسیما را بازی می‌کنند و وزرایی هستند که احتمالاً همان روز به منشی‌شان می‌گویند: «هر کس زنگ زد بگو جلسه‌ام...» و بعد با خیال راحت کانال را از شبکه خبری می‌زنند شبکه سه.

این مسابقه برای ما فقط سرگرمی نیست، یک جور فراموشی جمعی است؛ نسخه‌ای موقتی‌اما مؤثر. در کشوری که بهانه‌های شادی کم است، فوتبال نقش آن مسکن عمومی را دارد که پزشک هم نمی‌تواند برایش نسخه بنویسد. سرزنش فوتبال و فوتبال دوست‌ها-مخصوصاً حالا که نه سرگرمی ارزان داریم، نه امکان رویدادهای بزرگ - خطاست. شهراورد از سیستان و بلوچستان تا کردستان، از گیلان تا بوشهر و یزد، مردم را برای دقایقی از تورم، آلودگی هوا، کم‌آبی، مکانیسم ماشه و خبرهای تحریمی جدا می‌کند. یک نوع اتحاد بی‌هیاهوست، هرچند اتحادش در قالب دعواهای خانوادگی واتس‌آپی و طعنه‌های کاری و شوخی‌های توئیتر نمود پیدا می‌کند! اما همان چند دقیقه‌هایی که مردم کنار هم، با شور مشترک، یک بازی را دنبال می‌کنند خودش یک معجزه اجتماعی است. در روزگاری که هر چیز ساده‌ای می‌تواند سوزه اختلاف شود، شهراورد برای لحظه‌ای ما را تبدیل می‌کند به یک جامعه هم‌نفس، نفس به نفس فوتبال.

پس زنده‌باد فوتبال، زنده‌باد شهراورد.

«ایران» بررسی می‌کند؛ چرا دوئل پرسپولیس و استقلال همیشه برای هواداران تماشایی است؟

دربی پایتخت؛ نقطه جوش فوتبال

هیجانش مثل طوفان از شمال تا جنوب کشور پیچیده. انگار نه فاصله مهم است نه مکان؛ آنچه اهمیت دارد لحظه برخورد دو جریان عظیم است: ۹۰ دقیقه‌ای که ضریان قلب میلیون‌ها نفر را تندتر می‌کند و بار دیگر ثابت می‌کند دربی پایتخت فقط یک بازی نیست؛ یک رویداد است، یک روایت جمعی، یک انفجار احساسی که هربار هیجان ایرانی‌ها را زیر و روی می‌کند.

عجیب است که هیاهوی آن مراسم بزرگ جهانی در برابر تپ دربی رنگ می‌یازد. همه درباره این نبرد حرف می‌زنند؛ نه از روی عادت، بلکه از سیریک هیجان خالص که فقط دربی قادر به خلق آن است.

این بار حتی نبود زمین مناسب در تهران هم نتوانسته از حرارت کار کم کند؛ دربی قرار است کیلومترها دورتر از پایتخت برگزار شود، اما موج

کمترین جرقه، شعله‌اش را بزرگ می‌کنند. پس لرزه‌هایش هفته‌ها در شبکه‌های اجتماعی، برنامه‌های ورزشی و حتی محافل غیرورزشی ادامه دارد و هربار بخش تازه‌ای از افسانه دربی نوشته می‌شود.

اما دربی دور رفت لیگ بیست‌وپنجم مزه‌ای متفاوت دارد؛ چون درست همزمان با قرعه‌کشی جام جهانی ۲۰۲۶ برگزار می‌شود. با این حال،

از تحریریه‌ها تا اتاق‌های جلسات سیاسی، همه به نوعی وارد میدان می‌شوند. دربی پایتخت فقط منتظر سوت آغاز است؛ نبردی که حتی اگر دو تیم در پایین‌ترین سطح آمادگی باشند، بازهم هیجانش مثل موجی از میان شهر عبور و همه را درگیر خود می‌کند. کافی است نام «دربی» شنیده شود انگار جریان برق در رگ‌های هواداران جاری می‌شود؛ از ورزشگاه‌ها تا کافه‌ها.

سینا حسینی / رویارویی آبی و قرمز پایتخت سال‌هاست که مانند آتشفشانی زیر خاکستر، فقط منتظر سوت آغاز است؛ نبردی که حتی اگر دو تیم در پایین‌ترین سطح آمادگی باشند، بازهم هیجانش مثل موجی از میان شهر عبور و همه را درگیر خود می‌کند. کافی است نام «دربی» شنیده شود انگار جریان برق در رگ‌های هواداران جاری می‌شود؛ از ورزشگاه‌ها تا کافه‌ها.

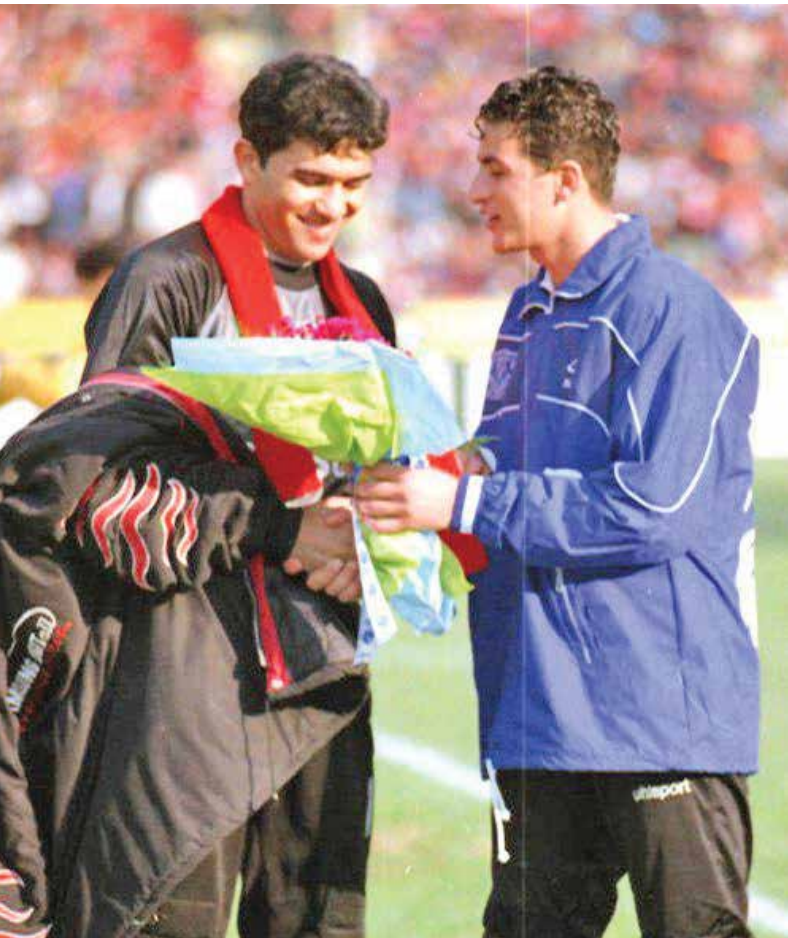
چهره‌های ویژه تاریخ دربی پایتخت

هویت گره خورده به یک نبرد بزرگ

گزارش

ایلیا بهزاد اول / برخی بازیکنان تاریخ پرسپولیس و استقلال، هویتشان به لحظات حساس و تاریخی دربی تهران گره خورده و به شاستنامه یکی از بزرگ‌ترین دربی‌های فوتبال آسیا تبدیل شده‌اند. مانند صفر ابرارنیاک که با ۷ گل زده همچنان پس از دهه‌ها، برترین گلزن تاریخ دربی تهران است. هرچند که علی‌علیپور یکی از موفق‌ترین بازیکنان سال‌های اخیر دربی با ۵ گل زده، تنها بازیکن فعالی است که می‌تواند جایگاه او به عنوان برترین گلزن دربی تهران را تهدید کند. در جمع گلزنان ۵ گله تاریخ دربی تهران اما نام یک بازیکن بیش از سایر ستارگان خودنمایی می‌کند: مهدی هاشمی‌نسب. بازیکنی که مشهورترین باغی پایتخت محسوب می‌شود و توانسته با لباس هر دو تیم استقلال و پرسپولیس، ۵ بار در دربی گلزنی کند که مشهورترین آن، گلی بود که با لباس استقلال وارد دروازه احمدرضا عابدزاده کرد.

برخی چهره‌ها با خلق لحظاتی ماندگار

رکورددار

نیاختن در

دربی امید

عالیشاه با ۱۹

بازی است که

می‌تواند رکورد

خود را در بازی

حساس روز

جمعه ارتقا

بخشد

رکورد نبرد

در دربی،

متعلق به

سیدحسین

حسینی بود

که بدون برد

در اوقات

قانونی، راهی

سپاهان شد

تقابل‌های برانکو ایوانکوویچ و وینفرد شفر، برانکو به دو برد رسید، یک برد سهم شفر شد و یک بازی نیز به تساوی رسید. تنها دربی استراماچونی هستند؛ پیش از انقلاب اسلامی، رایکوف در استقلال و راجرز در پرسپولیس ۷ بار به مصاف هم رفتند که حاصل آن ۴ برد برای پرسپولیس (از جمله پیروزی مشهور شش بر صفر)، ۲ برد برای استقلال و یک تساوی بود. در

روای قهرمانی در لیگ و حذفی که با دو شکست در دربی برپاد رفت. این برای سیزدهمین بار در تاریخ دربی تهران است که هر دو سرمربی خارجی هستند؛ پیش از انقلاب اسلامی، رایکوف در استقلال و راجرز در پرسپولیس ۷ بار به مصاف هم رفتند که حاصل آن ۴ برد برای پرسپولیس (از جمله پیروزی مشهور شش بر صفر)، ۲ برد برای استقلال و یک تساوی بود. در

یک بازی کمتر نسبت به پرسپولیس در صدر جدول قرار گرفته و پس از برد روحیه‌بخش مقابل فولاد، به دنبال شکستن طلسم هشت ساله و ارتباط آنها با هواداران وجود دارد و آرامش با حضور اوسمار به اردوی تیم بازگشته است؛ سرمربی‌ای که یک‌بار در دربی مقابل جواد نکونام قرار گرفت و به تساوی بدون گل رسید. در سمت مقابل، استقلال با

تساوی‌های متعدد ابتدای فصل باعث شده پرسپولیس به ۳ امتیاز هر بازی نیاز داشته باشد اما در حال حاضر جو مثبتی پیرامون باشگاه پرسپولیس و ارتباط آنها با هواداران وجود دارد و آرامش با حضور اوسمار به اردوی تیم بازگشته است؛ سرمربی‌ای که یک‌بار در دربی مقابل جواد نکونام قرار گرفت و به تساوی بدون گل رسید. در سمت مقابل، استقلال با

گروه ورزشی / هواداران دو تیم پرسپولیس و استقلال با توجه به فرم خوب خود در هفته‌های اخیر، امید زیادی به دربی این هفته دارند. پس از شروع ضعیف در ابتدای فصل، پرسپولیس با حضور اوسمار بار دیگر به جمع مدعیان بازگشته و با دو پیروزی مقابل استقلال خوزستان و شمس آذر، در بهترین فرم این فصل خود قرار گرفته است. البته

اعتماد هواداران به اوسمار و ساپینتو

سرخابی‌ها، آماده دوئل خارجی‌های جذاب

درگیری‌های تاریخی در دربی پایتخت

از کتک کاری محرمی و قلعه‌نویی تا مشت برومند

اولین نتیجه انضباطی تاریخ دربی شد. دربی ۴۹ (۱۳۷۹) با مشت پرویز برومند و درگیری گسترده میان بازیکنان و تماشاگران، نمونه‌هایی دیگر از تنش‌های تاریخی بودند. در دهه ۹۰، شکل درگیری‌ها تغییر یافت؛ در دربی ۸۲ (بهمن ۱۳۹۵) بهزاد غلامپور، مربی دروازه‌بانان استقلال، مهدی ترابی را در بین دو نیمه هل داد و تصاویر آن در فضای

محمدرضا رحیم‌پور / دربی پایتخت، فراتر از یک مسابقه فوتبال، همواره صحنه‌ای از غرور، رقابت و گاهی برخوردهای فیزیکی بوده است. در ۵۷ سال گذشته، این رویارویی شاهد درگیری‌هایی بوده که از زمین بازی به سکوها و حتی رختکن‌ها هم کشیده شده است. گاهی تنها چند ثانیه کافی بود تا اختلافات شعله‌ور شده و میدان مسابقه به صحنه‌ای پراشوب تبدیل شود.

یکی از پرحاشیه‌ترین درگیری‌ها به دربی ۲۹ (مهر ۱۳۷۱) بازمی‌گردد. در دقیقه ۷۵، تکل خشن محتمی محرمی روی امیر قلعه‌نویی، آغازگر یک ز و خورد تمام‌عیار شد و ۲۲ بازیکن وارد درگیری شدند. پرتاب صندلی از سوی تماشاگران و ورود نیروهای نظامی، شدت ماجرا را نشان داد. در دربی شماره ۴ (۱۳۴۸) نیز اعتراض شدید بازیکنان پرسپولیس به داور باعث شد دروازه‌بان این تیم، عزیزاصلی، سیلی به داور بزند. این اقدام منجر به ترک زمین توسط سرخ‌پوشان و ثبت

مجازی نیز منتشر شد. در دربی ۹۵ (آذر ۱۴۰۰) تکل خشن محمد نادری روی عیسی آل‌کثیرو درگیری دقیقه ۹۶ و در دربی ۱۰۴ (اراک)، تنش میان کنعانی‌زادگان و بازیکنان استقلال تا توتل رختکن ادامه یافت. این درگیری‌ها، اگرچه چهره‌ای ناخوشایند از دربی ارائه می‌دهند، اما بخشی از تاریخ این مسابقه هستند و سوزهای برای کری‌خوانی و خاطرات هواداران شده‌اند. با این حال، حفظ فضای ورزشی و جوانمردانه، همواره باید در اولویت باشد.

وقتی تهرانی‌ها به شهرستان می‌روند

گروه ورزشی / دربی تهران، این نبرد سنتی میان استقلال و پرسپولیس، غالباً در استادیوم‌های آزادی و شیرودی (امجدیه تهران) برگزار شده، اما بار نیز به دلایلی خاص و پرحاشیه، خارج از پایتخت انجام شده است. این مسابقات، گرچه از شور و هیجان همیشگی برخوردار هستند اما نمایانگر چالش‌های فوتبال ایران نیز بوده‌اند. استقلال در این دیدارهای «مهمان» هنوز موفق به کسب پیروزی نشده، در حالی که پرسپولیس با برد اخیر خود، طلسم را شکست. مروری بر این دربی‌های خارج از خانه:

۱- دربی ۴۰ (۱۳۷۱) - بندرعباس:

به دنبال حواشی دربی ۳۹، این بازی به عنوان تنبیه به بندرعباس تبعید شد. مسابقه در غیاب تماشاگران (با تعداد محدود) در گرمای جنوب برگزار شد و با نتیجه صفر-صفر به پایان رسید.

۲- دربی ۶۳ (۱۳۸۱) - تبریز:

به دلیل تعمیرات آزادی، دربی به تبریز منتقل شد. علی‌سامره گل زودهنگامی برای استقلال به ثمر رسید، اما پانزده دقیقه ۹۰- علی انصاریان بازی را به تساوی کشاند.

۳- دربی ۱۰۴ (۱۴۰۳) - اراک:

باز هم به دلیل تعمیرات آزادی، دربی در اراک برگزار شد. پرسپولیس با گل دقیقه ۹۰- کنعانی‌زادگان از روی نقطه پنالتی، یک-صفر پیروز شد و اولین برد خود در دربی خارج از تهران را جشن گرفت. این باخت، ناگامی‌های استقلال در دربی‌های خارج از خانه را تداوم بخشید.

سوسیداد نیز یکی از دربی‌های مبتنی بر هویت‌های فرهنگی است، تقابلی که ریشه در تاریخ و افتخارات منطقه باسک دارد. همچنین در ترکیه، دربی استانبول میان فنرباغچه و گالاتاسرای با شور خاص مدیترانه‌ای همراه است، رقابتی که بارها به درگیری‌های شدید و داستان‌های فراموش‌نشده‌ای انجامیده است. از آمریکای جنوبی تا اروپا و از استانبول تا اسکاتلند، دربی‌ها قلب تپنده فوتبال جهان هستند، بازی‌هایی که ورای نتیجه، تاریخ و احساس یک نسل را روایت می‌کنند.

سوزه رسانه‌ها بوده است. در ایتالیا، دربی دلامادونیا میان اینتر و میلان یکی از زیباترین تقابلی‌های فوتبالی جهان از نظر تقابل‌های هواداری است. تیغی‌فوسی‌های هر دو تیم با پرچم‌های غول‌پیکر خود سن‌سیرو را به صحنه‌ای تئاتری بدل می‌کنند. یکی از فراموش‌نشده‌ترین رویدادهای این دربی، دیدار لیگ قهرمانان ۲۰۰۵ بود که با پرتاب مواد آتش‌زا و دخالت پلیس متوقف شد.

در اسپانیا، جدال اتلتیک بلبائو و رئال مادرید ریشه‌هایی فراتر از ورزش دارد، بارها شاهد صحنه‌های دراماتیک بوده است. انگلیس نیز میزبان برخی از قدیمی‌ترین و احساسی‌ترین دربی‌های جهان است. دربی مرسی‌ساید بین لیورپول و اورتون با بیشترین تعداد کارت قرمز در لیگ برتر شناخته می‌شود و همواره تنش‌های خاص در آن جریان دارد. دربی منچستر میان یونایتد و سیتی، با ظهور سیتی قدرتمند در دهه اخیر، به یکی از پرخیرترین رقابت‌های جهان تبدیل شده و بازی‌هایی مانند پیروزی ۶-۶ سیتی در اولدترافورد، سال‌ها

خیابان‌های آژانتین را به لرزه درمی‌آورد، بلکه توجه جهانی فوتبال را هم جلب می‌کند. فینال لیبرتادورس ۲۰۱۸ بین این دو تیم یکی از جنجالی‌ترین مسابقات تاریخ بود. حمله به اتوبوس بازیکنان روبریالته باعث تعویق بازی شد و در نهایت مسابقه از قاره آمریکا به مادرید منتقل شد! اتفاقی که نظیر در تاریخ فوتبال در اروپا، ال‌کلاسیکو میان بارسلونا و رئال مادرید شاید مشهورترین رقابت فوتبالی دنیا باشد که البته بین دو تیم از یک شهر نیست اما تمام ویژگی‌های یک دربی را دارد. این

فرخ حسایی / دربی‌ها در فوتبال، تنها یک مسابقه فوتبال نیستند بلکه روایت رویارویی تاریخ، فرهنگ، هویت و تعصب میلیون‌ها هوادارند. از آمریکای جنوبی تا اروپا، تقابل تیم‌هایی که یک شهر، یک جامعه و گاهی یک ملت را دو یا چند پاره می‌کنند، همواره صحنه‌هایی خلق کرده‌اند که در حافظه فوتبال جهان ماندگار شده است. در بوئنوس‌آیرس، سوپرکلاسیکو میان بوکا جونیورز و روبریالته پرتیباترین دربی جهان شناخته می‌شود. این جدال نه‌تنها

وقتی شهر دوپاره می‌شود!